

др Весна Круљац, ванредни професор

Наставни план за предмет на докторским студијама:

СРПСКА АВАНГАРДНА УМЕТНОСТ

СИЛАБУС:

1. Зенитизам – идеје, представници, дела и часописи (Љ. Мицић, Б. В. Пољански, М. С. Петров, Јосип Сајсл *alias* Јо Клек, *Зенит* и *Дада-јок*)
2. „Југо-дада“ – идеје, представници, дела (Д. Алексић, *Дада танк* и *Дада мез*)
3. Београдски надреализам – идеје, представници, дела и часописи/публикације (М. Ристић, С. Живадиновић *alias* Ване Бор, А. Вучо, Д. Матић, О. Давичо, Р. Живановић Ноје, сарадник Н. Вучо (*Немогуће, Надреализам данас и овде, Дружина пет петлића*)
4. Апартне позиције уметника српске авангарде (кубизам: П. Добровић, С. Шумановић, М. Коњовић и Д. Јовановић Ђукин; апстракција: Ј. Бијелић и И. Радовић)

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Р. Пођоли, *Теорија авангардне уметности*, Нолит, Београд, 1975.
2. В. Голбовић и И. Суботић, *Зенит и авангарда 20их година*, Народни музеј, Београд, 1983.
3. М. Б. Протић, *Легат Марка Ристића. Ликовна експериментација групе београдских надреалиста (1926–1939)*, Музеј савремене уметности, Београд, 1993.
4. *Српска авангарда у периодици. Зборник радова*, ур. Видосава Голубовић и Станиша Тутњевић, Матица српска и Институт за књижевност и уметност, Нови Сад и Београд, 1996.
5. П. Биргер, *Теорија авангарде*, Народна књига, Београд, 1998.
6. Ј. Јованов, *Demistifikacija apokrifa. Dadaizam na jugoslovenskim prostorima 1920–1922*, Apostrof, Novi Sad 1999.
7. М. Тодић, *Fotografija i slika*, Cicero, Beograd 2001.
8. М. Тодић, *Немогуће. Уметност надреализма*, Музеј примењене уметности, Београд 2002.
9. М. Шуваковић и др., *Централноевропски аспекти војвођанских авангарди 1920–2000. Гранични феномени, феномени граница*, Музеј савремене ликовне уметности, Нови Сад, 2002.
10. Т. О. Benson ed., *Central Avant-Gardes: Exchange and Transformation 1910–1930*, LACMA, Los Angeles, 2002.
11. *Impossible Histories. Historic Avant-Gardes, Neo-Avant-Gardes, and Post-Avant-Gardes in Yugoslavia 1918–1991*, eds. Dubravka Djurić and Miško Šuvaković, MIT Press, Cambridge, London, 2003.
12. V. Markov, „Principi nove umetnosti“, u: S. Mijušković, *Dokumenta za razumevanje ruske avangarde*, Geopoetika, Beograd 2003.
13. М. Тодић, „Никола Вучо у земљи Андалузијског пса“, *Зборник Катедре за историју модерне уметности Филозофског факултета у Београду бр. 2*, (Београд) 2006, 34–44.

14. В. Голубовић и И. Суботић, *Зенит 1921–1926*, Народна библиотека Србије, Институт за књижевност и уметност и СКД Просвјета, Београд и Загреб, 2008.
15. М. Шваковић, *Надреализам. Случајеви из београдског и француског надреализма 20их и 30их година XX века*, НУ Божидар Аџија и Галерија БАБ, Београд, 2008.
16. Г. Тешић, *Српска књижевна авангарда 1902–1934. Књижевноисторијски контекст*, Службени гласник, Београд 2009.
17. М. Todić, *Rastko Petrović u prvom licu*, Prodajna galerija, Beograd 2009.
18. М. Šuvaković, J. Denegri i N. Dedić, *Trijumf savremene umetnosti: mapiranja diskontinuiteta opsesija, uživanja, posedovanja, fantazija i subverzija unutar materijalnih umetničkih praksi u Srbiji tokom dvadesetog veka*, Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad 2010.
19. Л. Грдан, *Зенит и симултанизам*, Службени гласник, Београд, 2010.
20. Б. Поповић, *Српска примењена уметност (1918–1941)*, Музеј примењене уметности, Београд 2011.
21. J. Denegri, *Modernizam/Avangarda. Ogledi o međuratnom modernizmu i istorijskim avangardama u jugoslovenskom umetničkom prostoru*, Službeni glasnik, Beograd, 2012.
22. М. Šuvaković i dr., *Istorija umetnosti u Srbiji – XX vek*, knj. 1-2, ORION ART, Beograd, 2012.
23. М. Тодић, „Умрежена авангарда: српски, француски и шпански надреализам“, *Kultura* бр. 138, (Београд) 2013, 165–178.
24. М. Тодић, „Колажи Марка Ристића у надреалистичком папирном филму Александра Вуча ‘Љускари на прсима’“, *Годишњак града Београда* бр. 66-67, Београд, 2019-2020, 29–56.
25. П. Тодоровић, *Антологија српског дадаизма*, Службени гласник, Београд, 2014.
26. Б. Јовић, Ј. Новаковић и П. Тодоровић ур., *Авангарда: од даде до надреализма*, Институт за књижевност и уметност и Музеј савремене уметности, Београд 2015.
27. Д. Сретеновић, *Урнебесни кликер. Уметност и политика београдског надреализма*, Службени гласник, Београд, 2016.
28. Ј. Јованов, *Драган Алексић – ликовне критике*, Спомен-збирка Павла Бељанског, Нови Сад, 2017.
29. В. Круљац, „Конфронтације на релацији зенитизам – југо-дада: часопис као платформа пропагандне борбе за хегемонију значења“, *Зборник Семинара за студије модерне уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду* бр. 16, (Београд) 2020, 27-42.
30. I. Subotić i B. Jović (ur.), *Sto godina časopisa Zenit 1921–1926–2021. Zbornik radova*, Galerija RIMA i Institut za književnost i umetnost, Kragujevac i Beograd, 2021.
31. А. Кадиевић и А. Плијевски (ур.), *Архитектура и визуелне уметности у југословенском контексту: 1918–1941*, Institut za istoriju umetnosti, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2021 (prilozi: V. Kruljac, S. Merenik, J. Čubrilo, J. Denegri, D. Metlić).
32. V. Kruljac, *Branko Ve Poljanski (1898–1947)*, Fakultet primenjenih umetnosti, Beograd, 2023 (e-izdanje, videti: sajt FPU).

Drugu referentnu literaturu videti na:

<https://libgen.is>

https://www.jstor.org/open/?fbclid=IwAR0R5QFk3TOs6ovljotXIHmtcfIu4IXKpET_ptYkjgTBuzOdNpG6mZ8kRKA

www.serbiansurrealism.com

<http://www.photo-propaganda.com>

<http://the-artists.org/>